

Втората причина е масовизирането¹ на висшето образование у нас в областта на познанието² „Социални науки, бизнес и право“, съчетано с изнасянето на обучението в населени места извън университетските градове.

При тези нови обстоятелства провеждането на устен изпит по традиционната методика, прилагана доскоро у нас, стана практически невъзможно. Огромният брой студенти в един поток (много често около 10 студентски групи с повече от 20 студенти в група) предполага съответният преподавател да отдели за този поток десетина дни за провеждането на качествен устен изпит. Обичайно този преподавател е в командировка, което изисква, освен за хонорари, съответното висше училище да изразходва средства за пътни, нощуване и дневни за командирования. Всичко това е неизгодно както за преподавателя (10-дневна командировка е прекалено дълго отсъствие от основната работа, а и от дома, и освен това е икономически неоправдано), така и за учебното заведение (разходите по осигуряването на подобна командировка са твърде разточителни за ограничения бюджет на висшето училище, което и да е то).

При тези условия съвсем естествено се налага да се рационализира изпитният процес така, че за сравнително кратко време да бъдат изпитани максимален брой студенти. Такава възможност предоставя писмената форма на изпитване чрез *дидактически тестове*.

ПРЕДИМСТВА И НЕДОСТАТЬЦИ НА ИЗПИТА ЧРЕЗ ДИДАКТИЧЕСКИ ТЕСТ

Изпитването чрез дидактически тест е вид писмен изпит. Тестът е набор от въпроси и задачи за проверка на знания, умения, навици, способности и наклонности. За определено време изпитваният е длъжен да посочи верните според него отговори на поставените въпроси и задачи, след което, в зависимост от фактическия брой на дадените верни отговори, изпитващият поставя съответна оценка.

Когато се анализират предимствата и недостатъците на изпитването чрез дидактически тест, трябва да се имат предвид различните възможности, които предоставят различните *скали на измерване*.

В този смисъл би било полезно да се разгледа следният казус. Дадени са три ябълки - наименувани условно като **а**, **б** и **в**. Задачата е ябълките да се подредят „наоко“ по тегло, като всяка бъде оценена по шестобалната система, т. е на *ординалната скала*: най-тежката ябълка - с най-

¹ Може би „масовизиране“ е силно казано, защото то е донякъде валидно само за цитираната в статията област на познанието, а иначе за нашата страна стойността на показателя „брой студенти на 10000 души от населението“ е под средното европейско равнище.

² Терминът „област на познанието“ и наименованието на тази област са използвани съобразно ръководството за приложение на последната ревизия на Международната стандартна класификация на образованието (Andersson, Olsson, 1999).